

(be pavadinimo)

Saulėlydis. Dangus lėtai ima skaidytis ir byrėti mažais gabalėliais į akis. Dangus kaip popierius, dienos šviesoj įkaitintas. Didžiulę saulės ostiją kažkas ramiai dalija nežemiškomis rankomis. Kiek luktelėjęs (tikriausiai, iš baimės nudegti), šią dieną užbaigia lietus.

Atvėsus tamsa ilsis žolėj. „Kai dangus ir žemė susiliečia, gimsta žaibas.“ Taip. Žodžius jis nuolat išgirsta prieš ką nors svarbaus. Jie tarytum prasimuša iš giliausių sąmonės klodų, kaip gaivus ir gyvybingas šaltinis. Žodžiai visada būna teisingi. Kartais jam skaudu, kad pats nemoka taip kalbėti. Kažkas kalbą už jį. Pačius svarbiausius dalykus jam pasako. Skaudu... Bet tik ne tada, kai atvėsus tamsa glosto kojas.

Jam patinka švelnūs paviršiai, lietus. Jis nepažįsta žmonių. Todėl kiekvieną vakarą atsidaro duris ir giliai įkvepia. Akimirką prieš išeidamas, sužiūra į veidrodį. Ne todėl, kad pamatytų veidą. Akys, jį domina tik akys. Kas būna įrašyta akyse, prieš pat išėjimą? Jis visada tikisi pamatyti šaltinį. Ieškojimų pradžios ir, galbūt, ieškojimų pabaigos šaltinį. Tačiau tai, ką pamato, primena nežinomus rašmenis. Ir aštrūs būna bandymai juos išskaityti.

„Kai dangus...“ eina neskubriu žingsniu (kas gali išdrįsti sudrumsti tamsos ramybę?). Jis mėgsta pakelti galvą aukštyn. Lėtai, bet užtikrintai pasirinkdamos kryptį, jo akys tampa skvarbios it erelio. Vis dėlto tai, ką jis sugeba išvelgti – tėra nuotolis. Nuostolingas nuotolis debesų, kurie lyg amžini, bet nepatvarūs skalikai gainioja nežinomo šaltinio atgarsius danguje. Dar nuostolingesnis jam atrodo nuotolis žvaigždžių. Tačiau šįkart jis nežiūri aukštyn. Jis nejaučia nuotolio, nebesugeba pajauti. „Lietus ištrina nuotolius.“ Sunkiai išžiūrima horizonto linija įsitvirtina. Po šio vakaro lietaus jis jaučiasi kaip pirmykštis žmogus, pasimetęs svetimoje žemėje.

„...ir žemė...“ pažadina viduje muziką. Įdomu, ar tai jautė pirmykščiai žmonės, basos kojos, neatpažįstama, svetima žemė, visagalis lietus? Jis nusiauna batus – tebūnie, tebūnie atbunda pirmykštis žmogus. Jis nusiauna batus ir palieka pakeleje. Nueidamas mato, kaip gosliai tamsa juos priima į save. Viliojanti tamsa. Saldi saldi, ištirpinanti visus nuotolius, išskyrus nuotolį su šviesa. Jis jaučia, kad stabtelėjus, žemė maloniai priimtų jo kojas gylyn į save. Bet sustoti negalima. Ne, dar ne šią akimirką. Ne čia ir ne dabar.

„...susiliečia...“ oda ir drėgmė. Motinos žemės iščiose žingsniais išnešiotas jis pasijunta. Ir įsitikina, kad yra svarbus šiam vakarui ne mažiau, negu jam šis vakaras yra svarbus. Visa judviejų svarba galėtų sutilpti į klausimą „Ar tamsa bijo tamsos?“. Į dar vieną klausimą, kuriam atsakymo nereikia, kuris tiesiog panardina į būseną. Ir ta būseną pati savaime yra gėris. Kaip ir ilgesys šviesos, kurį jis taip aiškiai pajunta, diena pasibaigus. Ar kas nors jį supranta?

„...gimsta žaibas...“ ir kurtinantis griausmas beveik tą pačią akimirką prasikverbia į jo smegenų centrą. Arti, tai nutiko labai arti. Tai nutiko jam ir niekam kitam. Tai atsakymas. Todėl jis stabteli ir iškilmingai gėrisi grožiu šios akimirkos, tarpinės akimirkos.

Likusieji veiksmai vyksta tarytum savaime. Be jokių valios pastangų vidinė nuojauta suranda reikiamą kryptį kūnui. Jis pasuka į mišką ir žingsniuoja. Vis greityn ir greityn. Galų gale, pasileidžia bėgti, lengvai nardydamas pro nelygiai suaugusius aukštus medžius, beveik nejausdamas kojas glostančios miško paklotės. Vis greityn ir greityn. Čia ir dabar, kur lietus ir tamsa saugiai išštrinė visus nuotolius. Čia ir dabar, kur žaibas pasotino jo giliausiąjį ilgesį.

Čia ir dabar, čia ir dabar, čia... Jis sustoja, nusirengia rūbus (būnie, tebūnie atbunda pirmykštis žmogus!) ir pradeda šokti liepsną maitinančio medžio pavėsyje.

Aitriai kvepia žemė. Ir naktis lėtai nesibaigia.

„lèmei-lè-mei-lè-meilè“*

Įsivaizduokite didelę palangę, ant kurios galima sėdėti dviese.

Šviesusis paros laikas, pusė dvylikos. Ant baltų kambario sienų netrukus pasirodys saulė, išryškindama ant palangės sėdinčiojo šešėlį. Ten sėdi Vienas. Vienas sėdi vienas ir skaičiuoja. Galima manyti, kad jis skaičiuoja vienetus: laiko vienetus, žolės vienetus, tylos vienetus, šviesos vienetus, vaizdo vienetus ir kt.

Dabar įsivaizduokite nedidelę, jaukią pievą, kurioje galima sėdėti dviese.

Tamsusis paros laikas. Mėnuo yra, bet kartais jo blausią šviesą padengia debesų plienas. Ant vaiduokliškaį šnarandios žolės kartais prigula tamsa. Tada norisi stipriai užsimerkti ir šypsotis į mėnulį, kol jis nemato. Žolėje sėdi Kitas. Kitas sėdi lotoso poza. Jis neskaičiuoja. Galima galvoti, kad jisai atsimena kitus: atsimena kitą laiką, kitą žolę, kitą tylą, kitą šviesą, kitą vaizdą ir t.t.

Keisčiausia šioje istorijoje yra tai, kad Vienas su Kitu niekada nesusitinka.

Metai žaidžia metų laikais, miestai žaidžia miestų vaikais, kaimuose grožimasi gamta.

Langas atsiveria tiesiai į pievą.

O moderniška meilės istorija tęsiasi.

* Citata paimta iš V. Braziūno eilėraščio.

„ratu ratu“^{*}

Sopulingi sapnai kartais skatina laiką pasisukti atgal. Pagal nerimą keliančius sapno dėsnius įsigyventi. Gyventi tik naktimis, tik sapnuojant. Sapnuojant aiškiaregystę, telepatiją, telekinezę ar sugebėjimus materializuoti daiktus bei reiškinius. Sapnuojant baltas, iki beprotybės švytinčias lubas. Ir norint būtent tokio dangaus – akinančio, kėde pasiekiamo. Be didesnių pastangų, be mažesnių pastangų. Būtent tiek, kiek reikia. Sapnuoti, kad gyventum ir gyventi, kad sapnuotum. Uždaru ratu. Sopulingais sapnais jame taptų tie, kurie pasikartotų. Vėl ir vėl. Taip, kad smulkiausias detalės įsirežtų akyse ir atminty. Dienos taptų tik blankiu nakties šešėliu, nakties užkulisiais. Visa esmė ir visa prasmė tilptų tik į naktį. Tiktai jos pakaktų tylai, vienatvei, savęs atradimui.

Pagrindinis sopulingojo sapno motyvas tuokart būtų miesto planas. Miesto planas, kuriame du liūdni ir du pasiklydę. Liūdesys būtų matomas iš liūdnos eisenos, iš liūdnų rūbų, iš liūdnų šypsenų. Pasiklydimas būtų matomas iš nešvarios eisenos, iš nešvarių rūbų, iš nešvarių šypsenų. Sapnas kartūsi n-tąjį kartą, norėtum rėkti, norėtum pabusti, bet žinotum tvirtai lyg ažuolas, kad nei viena, nei tuo labiau kita – tau nepavyks. Du liūdni ir du pasiklydę vaikščiotų kasnakt su tavimi. Ne žodžiais, o savo buvimu jie iškalbėtų tau *visą* liūdesį ir *visą* pasiklydimą. *Visą* jie iškalbėtų tau. Ir tu išpieštum savo mažyčio, karstu tapusio kambario sienas nebyliais žodžiais, iškalbingais, smulkiais smulkiais atvaizdais. Pieštuku, tu tai atliktum pieštuku (kitos priemonės per grubios). Du liūdni ir du pasiklydę apvaizdai paliktų sapnų miesto, neįprasto sapnų miesto gatves ir atiduotų savo atvaizdus tau. Nes liūdesys ir paklydimas yra verti išsaugoti. Nes tu mėgsti saugoti. Kad gyventum. Būtent tiek, kiek reikia. Uždaru ratu.

^{*} Citata iš asmeninio laiško šio teksto autoriui.